

UVOD

Bjelovarsko-bilogorska županija kao jedinica lokalne uprave i samouprave ima Ustavom Republike Hrvatske zagarantirano pravo na lokalnu samoupravu, koje obuhvaća pravo odlučivanja o potrebama i interesima građana lokalnog značenja, a osobito:

- o uređivanju prostora i urbanističkom planiranju,
- o uređivanju naselja i stanovanja,
- o komunalnim djelatnostima,
- o brizi za djecu, socijalnoj skrbi, kulturi, tjelesnoj kulturi te
- zaštiti i unapređenju prirodnog okoliša.

Obveza donošenja Prostornog plana Bjelovarsko-bilogorske županije utvrđena je člankom 18. i 57. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine" broj 30/94), a novelirana člankom 52. i 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine" broj 68/98 i 61/00). Istima je utvrđeno i da:

"Ovim se Zakonom uređuju sustav prostornog uređenja, uvjeti i način izrade, donošenja i provođenja dokumenata prostornog uređenja, te nadležnost tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne samouprave i uprave u provedbi mjera i aktivnosti kojima se osigurava planiranje i uređivanje prostora Republike Hrvatske.

Prostornim uređenjem osiguravaju se uvjeti za gospodarenje, zaštitu i upravljanje prostorom Države kao osobito vrijednim i ograničenim nacionalnim dobrom."

"Prostorni plan županije, odnosno Grada Zagreba uvažavanjem društveno gospodarskih, prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti razrađuje načela prostornog uređenja i utvrđuje ciljeve prostornog razvoja te organizaciju, zaštitu, korištenje i namjenu prostora.

Prostorni plan iz stavka 1. ovog članka sadrži prostornu i gospodarsku strukturu županije, odnosno Grada Zagreba, sustav središnjih naselja regionalnog značenja, sustav razvojne regionalne infrastrukture, osnove za uređenje i zaštitu prostora, prostornih mjerila i smjernice za gospodarski razvoj, za očuvanje i unapređenje prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, mjere za unapređenje i zaštitu okoliša, te druge elemente od važnosti za županiju, odnosno Grad Zagreb."

Plan je izradio Zavod za prostorno uređenje Bjelovarsko-bilogorske županije. a osnova za izradu bio je Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Bjelovarsko-bilogorske županije ("Službeni glasnik" broj 6/97).

Pripremne radnje na izradi započele su tijekom 1996. godine prikupljanjem, obradom i analizom postojeće prostorno planske dokumentacije i svih relevantnih dokumenata i podataka od značaja za prostor i aktivnosti u prostoru Županije. Tijekom izrade Plana izvršena su i naka nova stručna istraživanja, a korištene su postojeće sektorske studije

Zakon o prostornom uređenju utvrdio je osnovna načela uređenja prostora, a dugoročni ciljevi, prioriteti i usmjerenja državnog značaja (i za područje Županije) zadani su Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske (sa kojima ovaj Plan mora biti usklađen) i strategijama razvoja pojedinih djelatnosti utvrđenim po resornim ministarstvima.

Plan je izrađen u skladu sa Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova ("Narodne novine" broj 106/98) i podjeljen je na:

- tekstualni dio-obrazloženje;
  - polazišta:
rezultat su analitičkog posla temeljem kojeg se uspostavlja "slika" Županije kao cjeline (po prvi put) i na kraju se ocjenjuje stanje u prostoru s gledišta okolnosti (mogućnosti i ograničenja) u kojima će se planerske zadaće ostvariti,
  - ciljevi:
oblikovani su tako da se opća načela i ciljevi prepoznaju na konkretan način s predviđanjem prostornih, funkcionalnih, ekoloških i drugih učinaka pojedinih komponenti i sintezno, čitano kao "ciljna slika" u odnosu na razmještaj stanovništva i resursa, značajke i kapacitete funkcionalnih mreža, a promatrano u kontekstu objektivno mogućeg ravnomjernog razvoja Županije,
  - plan:
odgovara na ciljeve razradom u obliku organizacije prostora po komponentama prostorno-razvojne strukture

(polazišta i ciljevi, a na određen način i planske postavke grupiraju se po razinama važnosti na državne, županijske i lokalne, a jedna od sigurno najvažnijih zadaća ovog Plana je bila upravo "prepoznavanje" i planiranje županijskih)

- odredbe za provođenje:
oblikovane su (ovisno o kategoriji subjekta) nedvojbeno ili usmjeravajuće (za daljnje detaljnije određenje na nižoj razini), a koristeći se izričajem svrstanim u uvjete, mjere, kriterije i smjernice.
- grafički dio-kartografski prikazi i kartogrami:
sustav znakova prilagođen je razini plana i mjerilu kartografskih prikaza i kartograma, te su isti određeni prvenstveno kao grafičke odredbe usmjeravajućeg značaja, a provedbenu komponentu dobivaju tek u neposrednoj vezi sa odredbama za provođenje.

Posebni problemi tijekom izrade javljali su se usljed:

- nedostatnih saznanja o pravoj ulozi plana takve vrste (prva generacija prostornih planova županija) u ukupnom sustavu dokumenata prostornog uređenja,
- nedostatnih znanja o izradi planova u digitalnom obliku,
- nedovoljno istraženog utjecaja bitno izmjenjenog geostrateškog položaja Države unutar šireg okružja,
- nedovoljno istraženog utjecaja bitno izmjenjenog demografskog stanja u odnosu na podatke iz popisa stanovništva 1991. godine,
- nedefiniranja koncepcije razvoja rijetko naseljenih prostora od strane Države,
- nedovoljno istraženog utjecaja tranzicijskih procesa,
- međusobne neusklađenosti i izmjena zakonske regulative tijekom izrade Plana (Zakona o područjima, županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Zakona o zaštiti spomenika kulture, Zakona o zaštiti prirode, Zakona o zaštiti okoliša,...).

Proces izrade i donošenja ovog Plana proveden je sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju, Uredbe o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova ("Narodne novine" broj 101/98) i posebnih zakona.

Plan donosi Županijska skupština, a po pribavljenoj suglasnosti Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja i drugih suglasnosti propisanih Zakonima. te po pribavljenim mišljenjima predstavničkih tijela općina i gradova na području Županije.